

ANALIZA: HAPSENJEM PRIPADNIKA OVK-a HAG PRIDOBIIJA SRBE?

Author: [Chris Stephen](#)

Zbog podizanja optuznica protiv bivskih pripadnika albanske gerile, Srbi ce mozda povjerovati u nepristrasnost Haskog suda

U Haskom tribunalu proteklog se tjedna odigrao povijesni dogadjaj: konacno su podignute i prve optuznice protiv pripadnika Oslobodilacke vojske Kosova (OVK). Utisak je, medjutim, pokvaren okolnoscju da je glavni osumnjiceni - pobjegao.

Cetiri optuzenika tereti se za ratne zlocine koji su u zatvoru OVK-a pocinjani za vrijeme kosovskog rata.

Neposredno uoci operacije njihovog hapsenja, koju je izveo NATO, glavni osumnjiceni - bivsi zapovjednik logora Fatmir Limaj - napustio je pokrajinu, otisavsi na sluzbeni put.

Limaj je u medjuvremenu postao lokalni politicar, a optuzen je da je bio zapovjednik zatvorskog logora Lapusnik, koji se nalazio pod kontrolom OVK-a.

Zajedno s njim optuzena su i trojica bivskih strazara: Haradin Bala, Isak Musliu i Agim Murtezi. Svima im se na teret stavlja niz zlocina pocinjenih nad vise desetina zatvorenika.

Optuzenici su okrivljeni za ubojstva, mucenja i protuzakonito pritvaranje - kako Srba, tako i Albanaca. U pitanju su optuzbe za zlocine protiv covjecnosti i krsenje zakona i obicaja ratovanja.

Protiv spomenutih osoba bila je podignuta zapecacena ili tajna optuznica, s ciljem da ih snage sigurnosti uhapse kada se oni tome ne nadaju.

Limajevo hapsenje trebalo je biti svojevrsni spektakl, odnosno dokaz da Hag krivicno goni ne samo srpske zlocince, nego i OVK.

U medjuvremenu je, uprkos tome sto su snagama NATO-a na Kosovu (KFOR) predani nalozi za hapsenje i sto su komandosi vec bili otpoceli akciju hapsenja, Limaj napustio pokrajinu. Krenuo je na sluzbeni put, a da ga pri tom nitko nije ni pokusao zaustaviti.

KFOR je doduse uhapsio preostalu trojicu osumnjicenih, koji su potom prebaceni u Hag. Prema izvorima UN-a, Limaj je otputovao u Sloveniju, gdje se kasnije i predao lokalnoj policiji. Navodno Tribunal u ovom trenutku vec trazi njegovo izrucenje.

Karla del Ponte (Carla Del Ponte), glavna tuziteljica Haskog tribunala, nije krila svoje nezadovoljstvo ovakvim vijestima.

Ona je novinarima rekla kako je zacudjena cinjenicom da je Limaju ipak bilo dopusteno umaci i pored toga sto je NATO-u bilo receno da Tribunal za njim traga.

Opisani incident samo je još jednom potvrdio postojanje dileme s kojom se zapovjednici NATO-a suočavaju prilikom podizanja tajnih optuznica: koliko ljudi obavijestiti o postojanju naloga za hapšenje?

Takve su operacije, u idealnom slučaju, ograničene na jedinice koje sudjeluju u hapšenju, čime se osigurava maksimalna tajnost.

U Limajevom slučaju, KFOR je mogao obavijestiti policiju i carinske službenike i tako spriječiti optuženika da pobjegne iz protektorata.

Sudjelovanjem prevelikog broja posrednika u pletenju "omce" oko optuženog, povećavan je međutim i rizik da će Limaj eventualno saznati za predstojeće hapšenje, te da će se dati u bijeg.

Zapečaćene optuznice kao praksu u radu Tribunala još je 1997. uvela bivša haska tužiteljica Luiz Arbur (Louise Arbour).

Prvi put je mogućnost podizanja tajne optuznice iskorisćena u srpnju/julu 1997., kada su jedinice britanskog SAS-a izvele akciju hapšenja dvojice bosanskih Srba optuženih za ratne zločine. Simo Drljaca, kao jedan od dvojice tajno osumnjičenih, pružio je oružani otpor hapšenju, pa je tom prilikom i poginuo.

U optuznici protiv Limaja navodi se da je - nedugo po izbijanju rata na Kosovu 1998. - OVK osnovala zatvorski logor u Lapusniku (centralno Kosovo), u kome je bilo zatoceno najmanje 35 ljudi.

Većina njih bili su Srbi, ali je bilo i albanskih civila - na koje je vjerojatno pala sumnja da su kolaboracionisti.

Uvjeti života bili su jezivi. U optuznici se navodi da su zatvorenici redovno bili tučeni i mučeni, da je snabdijevanje hranom bilo vrlo oskudno, kao i da je postojala samo najosnovnija zdravstvena zaštita.

Tužiocima tvrde da su pripadnici OVK-a napustili logor nakon što su srpske snage ponovo zauzele citavo područje, te da su Bala i Murtezi 22 zatvorenika sproveli ka planini Berisa, na teritoriji koja se nalazila pod njihovom kontrolom.

Tužiocima tvrde da su, po naredjenju Limaja, zatvorenici bili podijeljeni u dvije grupe. Potom su jedanaesticu zatvorenika iz prve grupe ubili čuvari.

Optuznica protiv bivših pripadnika OVK-a predstavlja izuzetno važan presedan. Sve do sada su se optuzbe za zločine koji su počinjeni na Kosovu ticala onih akcija koje su izvele srpske snage sigurnosti. Najčuveniji je u tom smislu slučaj Slobodana Miloševića.

Otuda bi Limajevo sudjenje - do kojeg će doći čim on bude izručen Hagu - moglo pridonijeti da Srbi povjeruju u nepristrasnost Del Ponteove. A to bi ih, zauzvrat, moglo navesti na suradnju s tužiocima.

Jedna od komplikacija u vezi s podizanjem optuznica protiv bivših pripadnika OVK-a sastojala se u tome što su Srbi, koji nisu ni priznavali sud za ratne zločine, pružili otpor pojavljivanju pred Tribunalom i samim svjedocenjima.

Moguće je da će sada i u tom pogledu doći do izvjesnih promjena.

Također, pokazalo se da su tuzioci razriješili i pitanje osnova po kojem će biti tuženi pripadnici gerilske vojske.

Odmetnicke snage, po svojoj prirodi, posjeduju manje krutu zapovjednu strukturu nego regularne, pa je otuda za tuzioce, u njihovom slučaju, mnogo teže ustanoviti jasne linije odgovornosti. Također, gerilske vojske za sobom ostavljaju premalo pisanih dokumenata koji bi mogli biti iskorisceni kao neka vrsta "papirnatoг traga", odnosno dokaza.

Dodatnu komplikaciju predstavlja i okolnost da se OVK kao organizacija veoma brzo razvijala, tako da su i zapovjedne strukture neprekidno bile u nestabilnom stanju.

OVK je osnovana početkom 1998. i tada je raspolagala sa svega nekoliko stotina boraca i neznatnom količinom oružja. Ali je već polovinom te godine njen sastav brojao na desetine tisuća ljudi.

Taj nagli rast podrazumijevao je bujanje jedinica na terenu, pri čemu je veliki broj njih bio potpuno nezavisan u odnosu na same komandante OVK-a.

Uspješno sudjenje operativcima iz sastava OVK-a imat će za posljedicu da će se i slične jedinice sirom svijeta konačno naći pod lupom: Međunarodni krivični sud (MKS), koji je početkom ovog mjeseca obavio izbor vlastitih sudaca, samo na teritoriji triju svojih država-članica već ima gerilske ratove - u Afganistanu, Kolumbiji i Demokratskoj Republici Kongo.

MSP je potpuno nezavisno tijelo u odnosu na Haski tribunal, ali ipak često slijedi njegove presedane.

Predvodnici pobuna će od sada znati da se na udaru tuzilaca nalaze ne samo diktatorske vlade, nego svi oni koji čine ratne zločine.

Poruka je i za gerilske jedinice ista kao i za regularne: ukoliko počinite ratne zločine, tuzioci će vam biti za petama.

Chris Stephen je šef Ureda IWPR-a u Hagu.

Location: Kosovo
Democratic Republic of Congo
افغانستان

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/analiza-hapsenjem-pripadnika-ovk-hag-primobija-srbe>